

ILO hundra år

– via Philadelphia till deklARATIONEN
för framtidens arbetsliv.

Förord

Världens länder har skapat multilaterala institutioner och samarbetsformer efter kriser och krig och som svar på globalisering och dåliga arbetsförhållanden. Den internationella arbetsorganisationen (ILO) grundades i en tid präglad av snabb teknisk och social utveckling. I återuppbyggandet av en värld sargad av krig utgjorde ILO en förenande kraft i det internationella samarbetet.

Idag, hundra år efter skapandet av ILO kan vi konstatera att organisationens kärnfrågor fortfarande är lika aktuella, och att det arbete som utförs inom ramen för ILO fortsatt är oundgängligt för att bekämpa fattigdom och främja social rättvisa.

När ILO tar klivet in i sitt andra århundrade står världen inför en pandemi av globala proportioner och nästan obegripliga följdverkningar. Ingen region och inget land i världen är opåverkat. Pandemin har avslöjat konsekvenserna av den ekonomiska och sociala ojämlikheten. Den drabbar de fattiga och utsatta hårdast. Diskriminering och ojämlikheter förvärras.

Bortom pandemin står vi även inför många andra stora förändringar på arbetsmarknaden. Globaliseringen och den tekniska utvecklingen leder till att gamla jobb ersätts av nya men påverkar även arbetets innehåll. Därtill kommer den gröna omställningen att innebära genomgripande förändringar av hur vi arbetar.

I den svåra tid vi lever i är det viktigare än någonsin att våga ta sig an dessa stora utmaningar med tillförsikt, framtidstro och social sammanhållning. Den sociala dialogen är avgörande för hur väl vi lyckas, och ILO har en central roll att spela. Föreningsfriheten, den kollektiva förhandlingsrätten och andra rättigheter som slås fast genom ILO:s konventioner är förutsättningar för att den sociala dialogen och trepartismen ska fungera.

Det är min övertygelse att förmågan till samarbete mellan länder, mellan internationella institutioner och mellan arbetsmarknadens parter är avgörande för byggandet av en bättre värld. För att forma ett rättvist, inkluderande och tryggt modernt arbetsliv behövs globalt samarbete och engagemang.

ILO:s hundraårsdeklaration för framtidens arbetsliv (2019) ska bidra till att forma en framtid där arbetslivet är rättvist, inkluderande och tryggt, där arbetstagarnas rättigheter och alla människors behov, ambitioner och rättigheter sätts i centrum för en politik som främjar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Detta bör göras med en stadig förankring i, och erkännande av, det arbete som utförts av tidigare generationer och som bidragit till att forma den värld vi lever i idag. Genom Philadelphiadeklarationen (1944) bekräftades ILO:s grundläggande mål och uppdrag om att bekämpa fattigdom och främja social rättvisa. Tillsammans med de efterföljande deklARATIONERNA har de varit viktiga för arbetet för en rättvis och hållbar värld.

Eva Nordmark

Arbetsmarknadsminister

Introduktion

ILO är Förenta Nationernas fackorgan för arbetslivsfrågor. I ILO:s stadga slås fast att ”en allmän och varaktig fred endast kan åvägabringas, om den grundas på social rättvisa”. Av stadgan framgår att organisationen har som grundläggande mål att främja förbättringar av arbetsvillkoren i världens länder. Att ILO:s arbete bygger på en samverkan mellan regeringar och arbetsmarknadens parter, gör organisationen unik i ett internationellt perspektiv.

ILO har sedan inrättandet 1919 varit avgörande för att få till stånd internationellt överenskomna normer för rimliga arbetsvillkor i länder runt om i världen. ILO har till dags dato antagit 190 konventioner, några protokoll och över 200 rekommendationer. Konventioner och protokoll är avsedda att ratificeras av medlemsstaterna och införlivas i nationell rätt, medan rekommendationerna syftar till att ge riktlinjer för medlemsstaterna på olika områden. Ofta ansluter en rekommendation till en viss konvention och ger ett slags utfyllande riktlinjer för medlemsstaternas tillämpning av konventionen.

Utöver dessa instrument har ILO vid några tillfällen antagit deklARATIONER. DeklARATIONERNA är inte avsedda att ställa upp normer för införlivande i nationell rätt utan syftar snarast till att förklara de principer som organisationen bygger på och de normer som lagts fast i de olika instrumenten. DeklARATIONERNA syftar också till att staka ut riktningen för ILO:s framtida arbete. DeklARATIONERNA har därigenom stor betydelse för organisationens arbete både i nutid och i framtid. I syfte att öka kunskapen om ILO och dess verksamhet har Svenska ILO-kommittén¹ låtit översätta fyra deklARATIONER från engelska till svenska och ge ut denna skrift.

År 1944 antogs *DeklARATIONEN ANGÅENDE DEN INTERNATIONELLA ARBETSORGANISATIONENS MÅL OCH UPPGIFTER*, även kallad *PhiladelphiadeklARATIONEN* efter staden som stod värd för ILO:s arbetskonferens det året. I deklARATIONEN formulerades ytterligare mål och uppgifter för organisationen samt angavs vissa grundsatser till vägledning för ILO:s och dess medlemmars utveckling. Inledningsvis konstateras att ILO bygger på vissa grundläggande uppfattningar, däribland att arbete inte är en handelsvara, att yttrande- och föreningsfrihet är viktiga grunder för framåtskridande och att fattigdom i ett land medför hot mot välstånd i andra länder. DeklARATIONEN slår fast att alla människor har rätt att sträva efter såväl materiell som andlig utveckling under levnadsvillkor som utmärks av frihet och värdighet, rimlig ekonomisk trygghet och lika möjligheter. Vidare betonas ILO:s roll att bland världens länder främja målsättningar om full sysselsättning, kollektiv förhandlingsrätt, skydd för arbetstagares liv och hälsa, m.m. DeklARATIONEN inarbetades i ILO:s stadga och har därigenom fått en central betydelse för ILO:s fortsatta arbete.

DeklARATIONEN OM GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER OCH RÄTTIGHETER I ARBETSLIVET beslutades av ILO:s arbetskonferens 1998. I den slås fast att alla ILO:s medlemsländer genom sitt medlemskap i ILO har en förpliktelse att respektera, främja och genomföra de rättigheter som följer av ILO:s grundläggande rättighetskonventioner. Dessa rättigheter

¹ Svenska ILO-kommittén är regeringens beredningsorgan för ILO-frågor. Kommittén, vars verksamhet regleras i förordningen (1977:987) med instruktion för ILO-kommittén, har bland annat i uppgift att främja ökad kunskap om ILO och dess verksamhet.

omfattar föreningsfrihet och organisationsrätt och erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar, avskaffande av alla former av tvångsarbete, avskaffande av barnarbete samt avskaffande av diskriminering i arbetslivet. Deklarationen framhåller alltså att dessa konventioner, som ibland kallas ILO:s kärnkonventioner, är av så fundamental betydelse att alla medlemsstater ska efterleva de normer som stadgas däri, även de stater som inte har ratificerat dem. I syfte att främja genomslaget av kärnkonventionernas normer innehåller deklarationen också ett system för uppföljning av medlemsstaternas tillämpning av dem både för de stater som har ratificerat konventionerna och de som inte har det. Ett tecken på denna deklara-tions betydelse är att antalet ratificeringar av kärnkonventionerna har ökat mycket markant sedan 1998.

Tio år senare var det dags för en ny deklaration. 2008 antogs *Deklarationen om social rättvisa för en rättvis globalisering*. Bakgrunden till deklarationen var diskussionen om effekterna för sociala förhållanden och arbetsliv av den tilltagande globaliseringen av ekonomi och marknader. Deklarationen bekräftar ILO:s uppdrag att bidra till förbättringar av arbetsförhållanden och sociala förhållanden på global nivå samt betonar betydelsen av arbete under anständiga villkor (decent work) mot bakgrund av världsekonomin utveckling. Ett resultat av deklarationen är att ILO:s årliga arbetskonferens granskar organisationens prioriteringar och program. Granskningen leder också till att analyser görs av nya utmaningar och behov av nya eller ändrade ILO-instrument. Protokollet mot människohandel, som antogs 2014 och utgör ett tillägg till konventionen (nr 29) om tvångsarbete, var ett resultat av en sådan granskningsprocess.

Den senast antagna deklarationen, *ILO:s hundraårsdeklaration för framtidens arbetsliv*, antogs 2019. Den bygger på ett ILO-initierat arbete som under flera år pågick på temat ”Framtidens arbete” och på slutsatserna från ILO:s globala kommission för framtidens arbete. Deklarationen markerar ILO:s hundraårsjubileum, rekapitulerar de principer som organisationen bygger på och pekar på vunna erfarenheter. Deklarationen konstaterar att arbetslivet ständigt förändras på grund av teknisk innovation, demografisk utveckling, miljö- och klimatförändringar samt globalisering, och att utvecklingen har långtgående konsekvenser för de arbeten som ska utföras och för människor som ska utföra dem. Det betonas att människan måste sättas i fokus i framtidens arbetsliv, vilket kräver att arbetstagares rättigheter och alla människors behov, strävanden och rättigheter bör stå i centrum för ekonomi-, social- och miljöpolitik. Deklarationen stakar ut tre områden där organisationen och världens länder bör göra särskilda ansträngningar (”investeringar”) i framtidens arbetsliv. Det handlar om att öka investeringarna i människors förmåga, i arbetslivets institutioner och i anständiga arbetsvillkor. Deklarationen kan bli en referenspunkt för kommande ILO-arbete. Det återstår att se vilken påverkan den får.

Per Ewaldsson

Ordförande, Svenska ILO-kommittén

1944

Philadelphiadeklarationen

Deklaration angående Internationella arbetsorganisationens mål och uppgifter

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, samlad i Philadelphia till sitt tjugosjätte sammanträde, antager denna den tionde dagen av maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande deklARATION rörande Internationella arbetsorganisationens mål och uppgifter samt de grundsatsar som syntes böra vara vägledande för medlemsstaternas politik.

I

Konferensen fastslår ånyo de grundläggande principer, på vilka organisationen bygger, och särskilt att

- a) arbete icke är en handelsvara,
- b) yttrande- och föreningsfrihet äro väsentliga för varaktigt framåtskridande,
- c) fattigdom, var den än förekommer, hotar välståndet i hela världen,
- d) kampen mot nöden måste föras med obeveklig kraft inom alla nationer och genom obrutet internationellt samarbete, vari till främjande av gemensamt väl representanter för arbetstagare och arbetsgivare under full likställighet med regeringarnas ombud fritt överlägga och under demokratiska former besluta.

II

I övertygelsen om att erfarenheten klart ådagalagt riktigheten av uttalandet i arbetsorganisationens stadga, att varaktig fred endast kan byggas på den sociala rättvisans grund, fastslår konferensen följande:

- a) Alla människor, oavsett ras, religion eller kön, äga rätt att i frihet, ekonomisk trygghet och under lika förutsättningar arbeta i det egna materiella välståndets och den egna kulturella utvecklingens tjänst.
- b) Huvudmålet för såväl nationell som internationell politik ska vara att skapa sådana förhållanden som gör detta möjligt.
- c) Nationell och internationell politik och nationella och internationella åtgärder, framför allt sådana av ekonomisk eller finansiell natur, skola bedömas ur denna synpunkt och godtagas endast i den mån de synas ägnade att främja och icke motverka uppnåendet av detta huvudmål.
- d) Det åvilar Internationella arbetsorganisationen att mot denna bakgrund pröva och överväga all politik och alla åtgärder av ekonomisk eller finansiell natur.
- e) Vid fullgörandet av de uppgifter som Internationella arbetsorganisationen fått sig anförtrodda kan organisationen, efter övervägande av relevanta ekonomiska och finansiella omständigheter, i sina beslut och rekommendationer infoga alla de bestämmelser som befinns lämpliga och ändamålsenliga.

President Roosevelt bevittrar undertecknandet av ILO-deklarationerna för världsekonomisk säkerhet i Vita huset den 17 maj 1944. Från vänster, sittandes, Roosevelt, Walter Nash, minister från Nya Zeeland och president för den nyligen genomförda ILO Philadelphia-konferensen, Edward J. Phelan, fungerande direktör för ILO, signerandes: utrikesminister Cordell Hull (vänster) och arbetsmarknadsminister Frances Perkins står. (AP Photo)

III

Konferensen erkänner Internationella arbetsorganisationens högtidliga förpliktelse att främja alla sådana åtgärder som äro ägnade att förverkliga

- a) full sysselsättning och höjning av levnadsstandarden,
- b) sysselsättningen av arbetstagare i de yrken i vilka de kunna ha tillfredsställelsen att helt utnyttja sin yrkesskicklighet samt i största möjliga mån bidra till allmänt välförstånd,
- c) tillhandahållandet av möjligheter, som ett medel att uppnå detta mål och med nödvändiga garantier för alla berörda, till utbildning och till omflyttning av arbetskraft, däri inbegripen migration för arbete och bosättning,
- d) möjlighet för alla att uppnå en rättvis andel av framåtskridandets vinster med hänsyn till lön, inkomst, arbetstid och arbetsvillkor i övrigt samt tryggt existensminimum för alla anställda som äro i behov av dylikt stöd,
- e) ett effektivt erkännande av rätten till kollektiva avtalsförhandlingar, samarbete mellan företagsledare och arbetstagare i syfte att främja en fortskridande förbättring av produktionens organisation samt samverka mellan arbetsgivare och arbetstagare vid planläggningen och genomförandet av sociala och ekonomiska åtgärder,

- f) utbyggandet av sociala trygghetsåtgärder i syfte att tillförsäkra alla, som därav äro i behov, en skälig minimistandard samt hälso- och sjukvård,
- g) skydd för arbetarnas liv och hälsa inom alla yrken,
- h) barns välfärd och skydd av mödrar,
- i) en tillfredsställande närings- och bostadsstandard samt möjligheter till rekreation och kulturell utveckling,
- j) tryggandet av lika möjligheter för alla i fråga om utbildning och inträde i arbetslivet.

IV

Övertygad om att ett mera fullständigt och omfattande utnyttjande av världens produktiva tillgångar, som är nödvändigt för att förverkliga de mål, vilka angivas i denna deklaration, kan uppnås genom effektiva internationella och nationella åtgärder, inbegripet sådana som äro ägnade att stegra produktion och konsumtion, för att förhindra allvarigare ekonomiska fluktuationer, främja ekonomiskt och socialt framåtskridande i mindre utvecklade delar av världen, trygga en större stabilitet i världspriserna på råvaror och livsmedel samt befordra en omfattande och jämn världshandel, utlovar konferensen Internationella arbetsorganisationens fulla samverkan med alla de internationella organ, åt vilka kan komma att anförtros en del av ansvaret för denna stora uppgift och för främjandet av alla folks hälsa, utbildning och välfärd.

V

Konferensen fastslår att de principer som angivas i denna deklaration äro fullt ut tillämpliga på världens alla folk och att – även om därvid skälig hänsyn måste tagas till det sociala och ekonomiska utvecklingskede som nåtts av varje enskilt folk – deras tillämpning i växande omfattning bland folk vilka alltjämt sakna självständighet, liksom bland sådana som redan nått självstyrelse, är en angelägenhet som berör hela den civiliserade världen.

1998

ILO:s deklaration om
grundläggande principer och
rättigheter i arbetslivet och
uppföljning av deklarationen

ILO:s deklARATION om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och uppföljning av deklARATIONEN

Antagen av Internationella arbetskonferensen vid dess åttiosjätte möte, Genève den 18 juni 1998.

Internationella arbetskonferensen,

som beaktar att ILO grundades utifrån övertygelsen om att social rättvisa är av avgörande betydelse för universell och varaktig fred,

som beaktar att ekonomisk tillväxt är nödvändig men inte tillräcklig för att säkerställa jämlikhet, sociala framsteg och utrotande av fattigdom, vilket bekräftar behovet av att ILO främjar en stark socialt inriktad politik, rättvisa och demokratiska institutioner,

som beaktar att ILO, nu mer än någonsin, bör utnyttja alla sina resurser när det gäller fastställande av normer, tekniskt samarbete och forskning inom alla sina kompetensområden, i synnerhet sysselsättning, yrkesutbildning och arbetsvillkor, för att säkerställa, inom ramen för en global strategi för ekonomisk och social utveckling, att ekonomisk politik och socialpolitik är ömsesidigt förstärkande komponenter så att en hållbar utveckling på bred basis kan skapas,

som beaktar att ILO bör ägna särskild uppmärksamhet åt problemen hos personer med särskilda sociala behov, i synnerhet arbetslösa och migrerande arbetstagare, och mobilisera och stödja internationella, regionala och nationella satsningar som syftar till att lösa deras problem, och främja en effektiv politik som syftar till att skapa arbetstillfällen,

som beaktar att garantin för grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet är av särskild betydelse för att söka upprätthålla sambandet mellan sociala framsteg och ekonomisk tillväxt, eftersom den gör det möjligt för de berörda personerna att fritt och på jämlik grund kräva sin skäliga andel av det välstånd som de har hjälpt till att skapa och att fullt ut förverkliga sin mänskliga potential,

som beaktar att ILO är den internationella organisation som enligt sin stadga har i uppdrag, och det organ som är behörigt, att fastställa och behandla internationella arbetsnormer och att ILO åtnjuter universellt stöd och erkännande för sitt arbete med att främja grundläggande rättigheter i arbetslivet som ett uttryck för sina stadgenliga principer, och

som beaktar att det i ett läge med växande ömsesidigt ekonomiskt beroende är angeläget att åter bekräfta att de grundläggande principer och rättigheter som uttrycks i organisationens stadga är orubbliga samt att främja deras universella tillämpning,

ILO är den internationella organisation som, enligt sin stadga, har i uppdrag att fastställa och behandla internationella arbetsnormer.

1.

erinrar om

- a) att samtliga medlemmar genom att frivilligt ansluta sig till ILO har godkänt de principer och rättigheter som är fastlagda i ILO:s stadga och i Philadelphia-deklarationen, och åtagit sig att arbeta för att uppnå organisationens övergripande mål efter bästa förmåga och helt i linje med sina särskilda omständigheter,
- b) att dessa principer och rättigheter har kommit till uttryck och utvecklats i form av tydligt angivna rättigheter och förpliktelser i konventioner som är erkända som grundläggande både inom och utom organisationen,

2.

förklarar att samtliga medlemmar, även om de inte har ratificerat konventionerna ifråga, genom själva medlemskapet i organisationen är förpliktade att respektera, främja och genomföra, lojalt och i enlighet med stadgan, principerna beträffande de grundläggande rättigheter som dessa konventioner behandlar, nämligen

- a) effektivt erkännande av rätten till kollektiva avtalsförhandlingar,
- b) avskaffande av alla former av tvångsarbete och obligatoriskt arbete,
- c) faktiskt avskaffande av barnarbete, och
- d) avskaffande av diskriminering med avseende på anställning och sysselsättning,

Genom medlemskapet i ILO är samtliga medlemmar förpliktade att respektera, främja och genomföra principerna beträffande de grundläggande rättigheterna.

3.

erkänner organisationens åtagande att hjälpa sina medlemmar, som svar på deras konstaterade och uttalade behov, i syfte att uppnå dessa mål såväl genom att till fullo utnyttja sina stadgeenliga, operationella och budgetära resurser, inklusive genom att uppbåda externa resurser och stöd, som genom att uppmuntra andra internationella organisationer med vilka ILO har upprättat förbindelser, i enlighet med artikel 12 i stadgan, att stödja detta arbete

- a) genom att erbjuda tekniskt samarbete och rådgivande tjänster för att främja ratifikation och genomförande av de grundläggande konventionerna,
- b) genom att bistå de medlemmar som ännu inte är i stånd att ratificera vissa eller alla dessa konventioner i deras ansträngningar att följa, främja och genomföra de principer beträffande grundläggande rättigheter som behandlas i de konventionerna, och
- c) genom att bistå medlemmar i deras arbete för att skapa gynnsamma förutsättningar för ekonomisk och social utveckling,

4.

beslutar att, för att denna deklaration ska få full verkan, en meningsfull och effektiv uppföljning för främjande av deklarationen ska genomföras i enlighet med de åtgärder som specificeras i bilagan, vilken ska betraktas som en integrerad del av denna deklaration, och

5.

betonar att arbetsnormer inte bör användas för protektionistiska handelsändamål, att ingenting i denna deklaration och dess uppföljning får åberopas eller på annat sätt användas för sådana ändamål samt att inget lands komparativa fördel på något sätt bör ifrågasättas på grund av denna deklaration och dess uppföljning.

Bilaga (reviderad)

Uppföljning av deklarationen

I. Övergripande syfte

- 1) Syftet med den uppföljning som beskrivs nedan är att stödja de ansträngningar som organisationens medlemmar gör för att främja de grundläggande principer och rättigheter som läggs fast i ILO:s stadga och Philadelphiadeklarationen och som bekräftas i denna deklaration.
- 2) I linje med detta syfte, som är av strikt främjande karaktär, kommer denna uppföljning att göra det möjligt att identifiera på vilka områden det bistånd som organisationen tillhandahåller genom tekniskt samarbete kan hjälpa medlemmarna att underlätta för dem att genomföra dessa grundläggande principer och rättigheter. Uppföljningen ska varken ersätta eller hindra etablerade övervakningsmekanismer, och specifika situationer inom dessa mekanismers område ska följaktligen inte utredas eller omprövas inom ramen för den.
- 3) De två aspekter av denna uppföljning som beskrivs nedan bygger på befintliga förfaranden: den årliga uppföljningen av icke ratificerade grundläggande konventioner kommer bara att medföra en viss anpassning av nuvarande sätt att tillämpa artikel 19.5 e i stadgan, och den globala rapporten om verkningsfullheten av främjandet av de grundläggande principerna och rättigheterna i arbetslivet som ska upplysa den återkommande diskussionen vid konferensen gällande medlemmarnas behov, vilka åtgärder som ILO vidtagit och de resultat som har uppnåtts i främjandet av de grundläggande principerna och rättigheterna i arbetslivet.

II. Årlig uppföljning beträffande icke ratificerade grundläggande konventioner

A. Syfte och omfattning

- 1) Syftet är att tillhandahålla en möjlighet att varje år, med hjälp av förenklade förfaranden, granska de ansträngningar som görs i enlighet med deklarationen av medlemmar som ännu inte ratificerat samtliga grundläggande konventioner.
- 2) Uppföljningen kommer att täcka de fyra kategorier för grundläggande principer och rättigheter som anges i deklarationen.

B. Förfarande

- 1) Uppföljningen kommer att baseras på rapporter som medlemmarna i enlighet med artikel 19.5 e i stadgan anmodas sända in. Rapporteringsformulären kommer att utarbetas med syfte att erhålla information från regeringar som inte har ratificerat en eller flera av de grundläggande konventionerna om eventuella förändringar i deras lagar och praxis, med vederbörlig hänsyn tagen till artikel 23 i stadgan och fastställd praxis.

- 2) Dessa rapporter, sammanställda av Internationella arbetsbyrån, kommer att granskas av styrelsen.
- 3) Justeringar av styrelsens befintliga förfaranden bör prövas för att göra det möjligt för medlemmar som inte är företrädare i styrelsen att tillhandahålla, på lämpligaste sätt, förklaringar som kan visa sig nödvändiga eller nyttiga under styrelsens överläggningar för att komplettera den information som återfinns i deras rapporter.

III. Global rapport om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet

A. Syfte och omfattning

- 1) Syftet med den globala rapporten är att ge en dynamisk global bild av de fyra kategorierna av grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet som har observerats under föregående period samt att tjäna som grund för en bedömning av verkningfullheten i det bistånd som organisationen tillhandahållit och att fastställandet av prioriteringar för kommande period, inbegripet i form av handlingsplaner för tekniskt samarbete utformade i synnerhet för att utnyttja de interna och externa resurser som är nödvändiga för att genomföra dem.

B. Förfarande

- 1) Rapporten kommer att utarbetas under generaldirektörens ansvar på grundval av officiell information, eller information som samlats in och bedömts i enlighet med fastlagda förfaranden. När det gäller stater som inte har ratificerat de grundläggande konventionerna, kommer den särskilt att baseras på resultaten av den tidigare nämnda årliga uppföljningen. När det gäller medlemmar som har ratificerat de aktuella konventionerna, kommer rapporten särskilt att baseras på rapporter som behandlats i enlighet med artikel 22 i stadgan. Den kommer även att ta upp erfarenheter från tekniskt samarbete och annan relevant ILO-verksamhet.
- 2) Rapporten kommer att överlämnas till konferensen för en återkommande diskussion om den strategiska målsättningen för de grundläggande principerna och rättigheterna i arbetslivet baserat på de förfaranden som styrelsen enats om. Det åligger sedan konferensen att dra slutsatser av denna diskussion angående alla tillgängliga ILO-åtgärder, inbegripet prioriteringar och handlingsplaner för tekniskt samarbete som ska genomföras under den följande perioden, samt att ge styrelsen och Internationella arbetsbyrån vägledning inom deras ansvarsområden.

IV. Förutsättningar

- 1) Konferensen ska, i vederbörlig ordning, se över hur denna uppföljning fungerar i ljuset av vunna erfarenheter för att bedöma huruvida den har uppfyllt det övergripande syfte som uttrycks i del I.

2008

ILO:s deklARATION om social rättvisa
för en rättvis globalisering

ILO:s deklARATION om social rättvisa för en rättvis globalisering

Antagen av Internationella arbetskonferensen vid dess nittiosjunde möte, Genève den 10 juni 2008.

Internationella arbetskonferensen, som samlats i Genève till sitt nittiosjunde möte, med hänsyn till att globaliseringens aktuella läge, som kännetecknas av spridning av ny teknik, flöde av idéer, utbyte av varor och tjänster, utökade flöden av kapital och finanser, internationalisering av affärer, affärsprocesser och dialog samt rörlighet för människor, särskilt arbetskraft av båda könen, omdanar arbetslivet i grunden:

- å ena sidan har processen för ekonomiskt samarbete och integration medverkat till att ett antal länder gynnats av en hög grad av ekonomisk tillväxt och sysselsättningskapande, att många av landsbygdens fattiga kunnat integreras i den moderna urbana ekonomin, att befordra deras utvecklingsmål och att främja innovation i produktutveckling och spridning av idéer;
- å andra sidan har den globala ekonomiska integrationen medfört att många länder och sektorer har stora problem med inkomstskillnader, varaktigt höga nivåer av arbetslöshet och fattigdom, ekonomier som är känsliga för yttre chocker samt ökning av såväl oskyddat arbete som av den informella ekonomin, vilket påverkar anställningsförhållandet och det skydd detta kan erbjuda;

insatser att det under dessa omständigheter har blivit ännu mera angeläget att skapa ett bättre och rättvist fördelat resultat för att möta den universella strävan efter social rättvisa, att nå full sysselsättning, att säkerställa hållbarheten för öppna samhällen och den globala ekonomin, att uppnå social sammanhållning och att bekämpa fattigdom och ökande ojämlikhet;

är övertygad om att Internationella arbetsorganisationen har en avgörande roll för att medverka till att främja och uppnå framsteg och social rättvisa i en miljö som befinner sig i ständig omvandling:

- grundad på det mandat som innefattas i ILO:s stadga, bland annat Philadelphia-deklarationen (1944), som ännu i det tjugoförsta århundradet är helt relevant och bör inspirera dess medlemmars politik och som, bland andra mål, syften och principer:
 - fastställer att arbete inte är en handelsvara och att fattigdom, var den än förekommer, utgör ett hot mot välbefindandet överallt,
 - erkänner att ILO har den högtidliga förpliktelsen att bland världens nationer främja program som skapar full sysselsättning och höjd levnadsstandard, ett tryggt existensminimum samt utvidgning av sociala trygghetsåtgärder för att tillförsäkra alla, som är i behov därav, en skälig minimumstandard tillsammans med alla övriga mål som fastställs i Philadelphia-deklarationen;
 - ger ILO i uppdrag att undersöka och beakta all internationell ekonomisk och finansiell politik mot bakgrund av det grundläggande målet om social rättvisa, och

ILO har en avgörande roll för att medverka till att främja och uppnå framsteg och social rättvisa i en miljö som befinner sig i ständig omvandling.

- stöder sig på och bekräftar ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och uppföljningen av denna (1998), där medlemmarna i förverkligandet av organisationens mandat erkände den särskilda vikten av de grundläggande rättigheterna, nämligen föreningsfrihet och faktiskt erkännande av rätten till kollektivavtalsförhandlingar, avskaffande av alla former av tvångsarbete eller obligatoriskt arbete, faktiskt avskaffande av barnarbete och avskaffande av diskriminering när det gäller anställning och sysselsättning;

är uppmuntrad av det internationella samfundets erkännande av arbete under anständiga villkor som ett effektivt svar på globaliseringens utmaningar med avseende på:

- resultatet av 1995 års världstoppmöte om social utveckling i Köpenhamn,
- det breda stöd som vid olika tillfällen uttryckts på global och regional nivå för begreppet arbete under anständiga villkor som ILO utvecklat, och
- uppslutningen från stats- och regeringscheferna vid Förenta nationernas världstoppmöte år 2005 om en rättvis globalisering och målen full och produktiv sysselsättning och arbete under anständiga villkor för alla som centrala mål i deras respektive in- och utrikespolitik; är övertygad om att i en värld av växande ömsesidigt beroende och komplexitet och internationalisering av produktionen:
- de grundläggande värdena om frihet, människovärde, social rättvisa, trygghet och ickediskriminering är väsentliga för en hållbar ekonomisk och social utveckling och effektivitet,

De grundläggande värdena om frihet, människovärde, social rättvisa, trygghet och ickediskriminering pekas i deklarationen om social rättvisa för en rättvis globalisering ut som väsentliga för en hållbar ekonomisk och social utveckling och effektivitet.

- social dialog och tillämpning av trepartismen mellan regeringar och representativa organisationer för arbetstagare och arbetsgivare inom och över gränserna nu är mera relevanta för att uppnå lösningar och att bygga upp social sammanhållning och rättssäkerhet genom bland annat internationella arbetsnormer.
- betydelsen av anställningsförhållandet bör erkännas som ett medel för att ge arbetstagarna rättsligt skydd,
- produktiva, lönsamma och hållbara företag, tillsammans med en stark social ekonomi och en livskraftig offentlig sektor har avgörande betydelse för möjligheterna till en hållbar ekonomisk utveckling och sysselsättning, och
- trepartsdeklarationen om principer för multinationella företag och socialpolitik (1977) i dess reviderade form, som beaktar den växande rollen för sådana aktörer vid genomförande av organisationens mål, är särskilt relevant;

erkänner att dagens utmaningar kräver att organisationen intensifierar sina ansträngningar och mobiliserar hela sin åtgärdsarsenal för att främja sina konstitutionella mål, och att organisationen, för att göra dessa ansträngningar effektiva och stärka ILO:s förmåga att stödja sina medlemmars ansträngningar att nå ILO:s mål inom ramen för globaliseringen, måste

- säkerställa sammanhållning och samarbete i sitt sätt att driva sin utveckling av ett globalt och integrerat synsätt, i linje med agendan för arbete under anständiga villkor och ILO:s fyra strategiska mål, och utnyttja synergieffekterna mellan dessa,

- anpassa sin institutionella praxis och styrning för att förbättra verkan och effektiviteten, samtidigt som befintliga konstitutionella ramar och förfaranden respekteras fullt ut,
 - stödja medlemmarna genom att uppfylla de behov de har uttryckt på nationell nivå på grundval av en full trepartsdiskussion genom tillhandahållande av information, råd och tekniska program av hög kvalitet som hjälper dem att uppfylla dessa behov inom ramen för ILO:s konstitutionella mål; och
 - främja ILO:s normgivande politik som en hörnsten i ILO:s verksamhet genom att stärka dess relevans för arbetslivet, och säkerställa rollen för normer som ett användbart hjälpmedel för att uppnå organisationens konstitutionella mål;
- antar därför denna dag, den 10 juni 2008, denna deklaration.

I. Tillämpningsområde och principer

Konferensen erkänner och förklarar följande:

- A) I samband med en accelererande förändring bör medlemmarnas och organisationens åtaganden och ansträngningar för att genomföra ILO:s konstitutionella mandat, bland annat genom internationella arbetsnormer, och för att sätta full och produktiv sysselsättning och arbete under anständiga villkor i centrum för den ekonomiska och sociala politiken, grundas på ILO:s fyra likvärdiga strategiska mål, genom vilka agendan för arbete under anständiga villkor uttrycks och vilka kan sammanfattas på följande sätt:
- i) främja sysselsättning genom att skapa en hållbar institutionell och ekonomisk miljö i vilken:
- människor kan utveckla och hålla aktuella de färdigheter och den kompetens de behöver för att kunna vara produktivt sysselsatta för att förverkliga sig själva och ett allmänt välstånd;
 - alla företag, offentliga eller privata, är hållbara så att de kan skapa tillväxt och ökade möjligheter till sysselsättning och inkomst samt framtidsutsikter för alla; och
 - samhällen kan uppnå sina mål i form av ekonomisk utveckling, god levnadsstandard och sociala framsteg;
- ii) utveckla och förbättra åtgärder för socialt skydd
- social trygghet och skydd av arbetstagare – som är hållbara och anpassade till nationella förhållanden; inklusive
 - utvidgning av social trygghet åt alla, bland annat åtgärder för att ge en basinkomst åt alla som behöver sådant skydd, och anpassning av dess tillämpningsområde och omfattning för att svara upp emot de nya behov och osäkerheter som skapas av tempot i de tekniska, samhällsliga, demografiska och ekonomiska förändringarna:
 - hälsosamma och säkra arbetsförhållanden, och
 - en politik med avseende på löner och inkomster, arbetstid och arbetsvillkor i övrigt som är utformad för att säkerställa en rättvis andel av framåtskridandets vinster till alla samt tryggt existensminimum för alla anställda, som är i behov av sådant skydd;

- iii) främja social dialog och trepartism som de lämpligaste metoderna för att:
 - anpassa genomförandet av de strategiska målen till varje lands behov och förhållanden;
 - omsätta ekonomisk utveckling till sociala framsteg och sociala framsteg till ekonomisk utveckling;
 - underlätta uppbyggande av samförstånd om respektive nationell och internationell politik som påverkar strategier och program för sysselsättning och arbete under anständiga villkor; och
 - göra lagar och institutioner för arbetsrätt effektiva även när det gäller erkännande av anställningsförhållandet, främjande av goda relationer mellan arbetsmarknadens parter och uppbyggnad av effektiva system för yrkesinspektion; samt
- iv) respektera, främja och förverkliga de grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, vilka är särskilt betydelsefulla både som rättigheter och som villkor som är nödvändiga för ett fullständigt genomförande av alla strategiska mål, varvid bör märkas
 - att föreningsfrihet och ett faktiskt erkännande av rätten att förhandla kollektivt är särskilt viktiga för att uppnå de fyra strategiska målen, och
 - att brott mot de grundläggande principerna och rättigheterna i arbetslivet inte kan åberopas eller på annat sätt användas som en legitim komparativ fördel, och att arbetsnormer inte bör användas i protektionistiskt handlsyfte.
- B) De fyra strategiska målen är oskiljbara, inbördes relaterade och ömsesidigt stödande. Om något av dem inte främjas, kommer framstegen att uppnå de andra att motverkas. För att optimera effekten av dem bör strävanden att främja dem ingå i en global och integrerad ILO-strategi för arbete under anständiga villkor. Jämställdhet mellan kvinnor och män och icke-diskriminering måste betraktas som övergripande frågor i ovannämnda strategiska mål.
- C) Hur medlemmarna uppnår de strategiska målen är en fråga som varje medlemsstat måste avgöra mot bakgrund av dess internationella skyldigheter och de grundläggande principerna och rättigheterna i arbetslivet, med vederbörlig hänsyn till bland annat:
 - i) nationella förhållanden och omständigheter, samt behov och prioriteringar som uttrycks av representativa organisationer för arbetsgivare och arbetstagare,
 - ii) det ömsesidiga beroendet, solidariteten och samarbetet mellan alla ILO:s medlemmar, som är viktigare än någonsin i en global ekonomi, och
 - iii) principer och bestämmelser i internationella arbetsnormer.

II. Metod för genomförande

Konferensen erkänner vidare att i en globaliserad ekonomi gäller följande:

- A) Genomförandet av del I i denna deklaration förutsätter att ILO effektivt stöder sina medlemmar i deras strävanden. För det ändamålet bör organisationen se över och anpassa sin institutionella praxis för att förbättra styrning och kapacitetsuppbyggnad så att dess mänskliga och finansiella resurser och den unika fördelen i dess trepartsstruktur och normsystem utnyttjas på bästa sätt för att:

Social dialog och tillämpning av trepartismen mellan regeringar och representativa organisationer för arbetstagare och arbetsgivare inom och över gränserna lyfts i deklarationen om social rättvisa för en rättvis globalisering som viktiga för att uppnå lösningar och bygga upp social sammanhållning och rättssäkerhet genom bland annat internationella arbetsnormer.

- i) bättre förstå sina medlemmars behov med avseende på vart och ett av de strategiska målen, samt vidtagna åtgärder från ILO:s sida för att uppfylla målen inom ramen för en regelbundet återkommande punkt på konferensens agenda, för att:
 - bestämma hur ILO på ett effektivare sätt kan uppfylla dessa behov genom en samordnad användning av hela sin åtgärdsarsenal;
 - fastställa vilka resurser som behövs för att uppfylla dessa behov och vid behov skaffa ytterligare resurser; och
 - vägleda styrelsen och arbetsbyrån i deras skyldigheter;
- ii) stärka och strama upp sitt tekniska samarbete och sin expertrådgivning för att:
 - stödja och främja enskilda medlemsstaters framstegssträvanden på trepartsbasis mot alla de strategiska målen, där så är lämpligt, genom länderprogram för arbete under anständiga villkor och inom FN-systemet; och
 - där så är nödvändigt, stödja den institutionella kapaciteten i medlemsstaterna och hos representativa organisationer för arbetsgivare och arbetstagare att underlätta en meningsfull och sammanhållen social politik och en hållbar utveckling;
- iii) främja gemensam kunskap om och förståelse av synergier mellan de strategiska målen genom en empirisk analys och en trepartsdiskussion av konkreta

Genomförandet av de strategiska målen, som omfattar den agenda för arbete under anständiga arbetsvillkor som beskrivs i deklARATIONEN om social rättvisa för en rättvis globalisering förutsätter att ILO effektivt stöder sina medlemmar i deras strävanden. Samtidigt har medlemmarna i ILO ett centralt ansvar för att genom sin sociala och ekonomiska politik medverka till att genomföra en global och integrerad strategi för genomförandet av målen.

erfarenheter, med frivillig medverkan från berörda länder och i syfte att prägla medlemmarnas beslutsfattande ifråga om globaliseringens möjligheter och utmaningar;

- iv) på begäran, ge stöd till medlemsstater som vill främja strategiska mål gemensamt inom ramen för bilaterala eller multilaterala avtal, i den mån dessa är förenliga med ILO:s förpliktelser; och
 - v) utveckla nya partnerskap med ickestatliga enheter och ekonomiska aktörer, som multinationella företag och fackföreningar som verkar på global sektornivå, för att förstärka effektiviteten av ILO:s operativa program och verksamhet, ta i anspråk deras stöd på allt lämpligt sätt och i övrigt främja ILO:s strategiska mål. Detta ska ske i samråd med representativa nationella och internationella arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer.
- B) Samtidigt har medlemmarna ett centralt ansvar för att genom sin sociala och ekonomiska politik medverka till att genomföra en global och integrerad strategi för genomförande av de strategiska målen, som omfattar den agenda för arbete under anständiga villkor som beskrivs i del I i denna deklARATION. Genomförande av agendan för arbete under anständiga villkor på nationell nivå är beroende av nationella behov och prioriteringar, och medlemsstaterna får i samråd med arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna bestämma hur det ansvaret ska förvaltas. De kan till exempel överväga att:

- i) anta en nationell eller regional strategi för arbete under anständiga villkor, eller bådadera, med sikte på en rad prioriteringar för en integrerad strävan mot de strategiska målen,
 - ii) utarbeta lämpliga indikatorer eller statistik, vid behov med stöd av ILO, för att övervaka och utvärdera de framsteg som görs,
 - iii) ompröva sin situation när det gäller ratifikation eller genomförande av ILO-instrument i syfte att få allt större täckning för vart och ett av de strategiska målen, med särskild tonvikt på instrument som klassas som grundläggande arbetsnormer samt sådana som betraktas som viktigast när det gäller styrning och som omfattar trepartismen, sysselsättningspolitik och yrkesinspektion,
 - iv) vidta lämpliga åtgärder för en tillfredsställande samordning mellan ställnings-taganden för den berörda medlemsstatens räkning i relevanta internationella forum och åtgärder som de kan vidta enligt denna deklaration;
 - v) främja hållbara företag,
 - vi) i tillämpliga fall, utbyta information om nationell och regional god praxis som vunnits vid ett framgångsrikt genomförande av nationella eller regionala initiativ med inslag av arbete under anständiga villkor; och
 - vii) i den mån deras resurser medger, lämna lämpligt bilateralt, regionalt eller multilateralt stöd till andra medlemmars ansträngningar för att förverkliga de principer och mål som avses i denna deklaration.
- C) Andra internationella och regionala organisationer med mandat på närliggande områden kan lämna ett viktigt bidrag till genomförandet av det integrerade tillvägagångssättet. ILO bör uppmana dem att främja arbete under anständiga villkor, med beaktande av att varje organ har full kontroll över sitt mandat. Då både handelspolitik och finansmarknadspolitik påverkar sysselsättningen, är ILO:s roll att utvärdera dessa sysselsättningseffekter för att uppnå dess syfte att sätta sysselsättning i centrum för den ekonomiska politiken.

III. Slutbestämmelser

- A) Internationella arbetsbyråns generaldirektör ska se till att denna deklaration tillställs alla medlemmar och, genom dem, till representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, internationella organisationer med kompetens inom berörda områden på internationell och regional nivå och andra enheter som styrelsen fastställer. Regeringar samt arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer på nationell nivå ska offentliggöra deklarationen i alla relevanta forum där de deltar eller är representerade, eller på annat sätt sprida den till andra enheter som kan vara berörda.
- B) Styrelsen och Internationella arbetsbyråns generaldirektör ansvarar för att lämpliga förfaranden införs så att del II av denna deklaration kan genomföras skyndsamt.
- C) När styrelsen finner det lämpligt och på sätt som ska fastställas kommer Internationella arbetskonferensen att se över effekten av denna deklaration, och särskilt de åtgärder som vidtas för att främja dess genomförande, i syfte att bedöma vilka åtgärder som kan vara lämpliga.

Bilaga

Uppföljning av deklARATIONEN

I. Övergripande syfte och tillämpningsområde

- A) Syftet med denna uppföljning är att ange de medel genom vilka organisationen stöder sina medlemmars ansträngningar att verkställa deras åtagande att arbeta mot de fyra strategiska mål som är viktiga för att genomföra organisationens stadgeenliga mandat.
- B) Denna uppföljning söker så långt möjligt utnyttja hela den åtgärdsarsenal som stadgan tillhandahåller för att ILO ska kunna uppfylla sitt mandat. Vissa av åtgärderna för att stödja medlemmarna kan kräva att nuvarande sätt att tillämpa artikel 19.5 e och 19.6 d i ILO:s stadga ändras, utan att medlemsstaternas rapporteringsskyldighet ökar.

II. Åtgärder från ILO:s sida till stöd för sina medlemmar

Administration, resurser och externa relationer

- A) Generaldirektören ska vidta alla nödvändiga åtgärder, och vid behov även lämna förslag till styrelsen, för att säkerställa de medel genom vilka organisationen ska stödja medlemmarna i deras ansträngningar enligt denna deklARATION. Sådana åtgärder innefattar översyn och anpassning av ILO:s institutionella praxis och styrning enligt föreskrifterna i deklARATIONEN och bör beakta behovet av att säkerställa:
 - i) samstämmighet, samordning och samarbete inom Internationella arbetsbyrån för en effektiv förvaltning,
 - ii) uppbyggnad och upprätthållande av strategisk och operativ förmåga;
 - iii) en effektiv och ändamålsenlig resursanvändning, ledningsprocesser och institutionella strukturer;
 - iv) en tillräcklig kompetens och kunskapsbas samt effektiva strukturer för styrning;
 - v) främjande av effektiva partnerskap inom Förenta nationerna och det multilaterala systemet för att stärka ILO:s operativa program och verksamheter eller på annat sätt främja ILO:s mål; och
 - vi) identifiering, uppdatering och främjande av de normer som är viktigast från styrningssynpunkt¹.

Att förstå och reagera på medlemmarnas verklighet och behov

- B) Organisationen ska införa ett program för regelbundet återkommande diskussioner på Internationella arbetskonferensen i former som styrelsen godkänt, utan att dubblera ILO:s övervakningsmekanism, för att:
 - iii) bättre förstå medlemmarnas skiftande verklighet och behov med avseende på vart och ett av de strategiska målen, reagera effektivare på dem med hjälp av hela den åtgärdsarsenal den har till sitt förfogande, inklusive normrelaterade åtgärder, tekniskt samarbete och arbetsbyråns specialist- och forskningskapacitet, och anpassa sina prioriteringar och handlingsprogram därefter; och
 - iv) bedöma resultaten av ILO:s verksamhet för att påverka beslut om program, budget och annan styrning.

¹ Konvention nr 81 om arbetsinspektion (industri och handel, 1947; konvention nr 122 om sysselsättningspolitik, 1964; konvention nr 129 om yrkesinspektion (jordbruk), 1969 och konvention nr 144 om samråd på trepartsbasis (ILO:s normer), 1976, samt normer som fastställs på listor som uppdaterats senare.

Tekniskt stöd och rådgivning

- C) Organisationen kommer på begäran av regeringar och representativa organisationer för arbetstagare och arbetsgivare att ge allt lämpligt stöd inom sitt mandat för att stödja medlemmarnas ansträngningar att nå de strategiska målen genom en integrerad och sammanhållen nationell eller regional strategi, bland annat genom att:
- i) stärka och rationalisera sitt tekniska samarbete inom ramen för länderprogrammen för arbete under anständiga villkor och FN-systemet;
 - ii) tillhandahålla allmän expertis och hjälp som medlemmarna kan begära för att anta en nationell strategi och undersöka innovativa partnerskap för genomförande;
 - iii) utveckla lämpliga verktyg för en effektiv utvärdering av de framsteg som gjorts och för att bedöma den inverkan andra faktorer och handlingsprogram kan ha på medlemmarnas ansträngningar; och
 - iv) tillvarata utvecklingsländernas och representativa arbetstagar- och arbetsgivarorganisationers särskilda behov och kunnande, bland annat genom att söka mobilisera resurser.

Forskning samt insamling och spridning av information

- D) Organisationen kommer att vidta lämpliga åtgärder för att stärka sin forskningskapacitet, empiriska kunskap och förståelse för hur de strategiska målen samverkar med varandra och bidrar till sociala framsteg, hållbara företag, hållbar utveckling och utrotande av fattigdom i den globala ekonomin. Dessa åtgärder kan innebära att de tre parterna delar erfarenheter och god praxis på internationell, regional och nationell nivå inom ramen för:
- v) studier som genomförs på ad hoc-basis med frivillig medverkan från regeringarna och representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer i de berörda länderna; eller
 - vi) gemensamma projekt, som sakkunnigbedömningar som berörda medlemsstater kan ha intresse av att starta eller frivilligt medverka i.

III. Utvärdering från konferensens sida

- A) Deklarationens genomslagskraft, och särskilt i vilken grad den har medverkat till att bland medlemmarna främja organisationens mål och syften genom en integrerad strävan mot de strategiska målen, kommer att bli föremål för en utvärdering av arbetskonferensen, som kan upprepas från tid till annan inom ramen för ett ämne som tas upp på dess agenda.
- B) Arbetsbyrån ska tillstålla konferensen en utvärderingsrapport över deklarationens genomslagskraft med information om:
- i) åtgärder som vidtas till följd av denna deklaration, som kan lämnas av någon av de tre parterna genom ILO:s försorg, särskilt i regionerna, och av varje annan tillförlitlig källa,
 - ii) åtgärder som styrelsen och arbetsbyrån vidtar för att följa upp relevanta frågor om styrning, kapacitet och kunskapsbas och är relaterade till de strategiska målen, inklusive ILO:s program och verksamheter och effekterna av dessa, och

- iii) deklarationens eventuella genomslagskraft i förhållande till intresserade internationella organisationer.
- C) Intresserade multilaterala organisationer kommer att ges möjlighet att delta i utvärderingen av effekten och i diskussionen. Andra intresserade enheter kan närvara och delta i diskussionen på inbjudan av styrelsen.
- D) Konferensen kommer mot bakgrund av sin utvärdering att dra slutsatser rörande önskvärdheten av ytterligare utvärderingar eller möjligheten att vidta eventuella åtgärder som kan vara lämpliga.

Ovanstående är ILO:s deklARATION om social rättvisa för en rättvis globalisering som vederbörligen antogs av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens vid dess nittiosjunde möte som hölls i Genève och förklarades avslutat den 13 juni 2008.

2019

ILO:s hundraårsdeklaration
för framtidens arbetsliv

ILO:s hundraårsdeklaration för framtidens arbetsliv

Antagen av konferensen vid dess hundraåttonde möte,
i Genève den 21 juni 2019.

Internationella arbetskonferensen, som samlats i Genève till sitt hundraåttonde möte, med anledning av hundraårsjubileet för Internationella arbetsorganisationen (ILO),

Som anser att erfarenheterna från de senaste hundra åren har bekräftat att kontinuerlig och samordnad handling från regeringar och företrädare för arbetsgivare och arbetstagare är väsentligt för uppnåendet av social rättvisa, demokrati och främjande av universell och varaktig fred,

som konstaterar att sådan handling har lett till historiska landvinningar i fråga om ekonomiska och sociala framsteg som resulterat i humanare arbetsvillkor,

som även anser att ihållande fattigdom, ojämlikhet och orättvisa, konflikter, katastrofer och andra humanitära nödsituationer i många delar av världen utgör ett hot mot dessa framsteg och mot säkerställandet av delat välstånd och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla,

som erinrar om och som bekräftar de mål, uppgifter och principer och det uppdrag som anges i ILO:s konstitution och Philadelphiadeklarationen (1944),

som understryker vikten av ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet (1998) och ILO:s deklaration om social rättvisa för en rättvis globalisering (2008),

som drivs av det oavvisliga krav på social rättvisa som ledde till ILO:s grundande för hundra år sedan och av övertygelsen att regeringar, arbetsgivare och arbetstagare kan ge ny kraft åt organisationen och forma framtidens arbetsliv på så sätt att den vision som organisationen är grundad på förverkligas,

som är medveten om att dialogen mellan arbetsmarknadens parter bidrar till samhällets övergripande sammanhållning och är av avgörande betydelse för en välfungerande och produktiv ekonomi,

som även är medveten om vikten av den roll som hållbara företag spelar genom att skapa sysselsättning och främja innovation och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor,

som bekräftar att arbetet inte är en handelsvara,

som tar ställning för en värld fri från våld och trakasserier,

som även understryker betydelsen av att främja multilateralism, i synnerhet när det gäller att forma det framtidens arbetsliv som vi vill se och när det gäller att ta itu med utmaningarna i arbetslivet,

Hundraårsdeklarationen för framtidens arbetsliv framhåller att det är nödvändigt att agera skyndsamt för att framtidens arbetsliv ska formas till att bli ett rättvist, inkluderande och tryggt arbetsliv med produktiv och fritt vald sysselsättning och anständiga arbetsvillkor för alla.

som uppmanar alla ILO:s parter att bekräfta sitt aldrig sviktande engagemang och att med ny kraft arbeta för att åstadkomma social rättvisa och universell och varaktig fred, som de enades om 1919 och 1944, och

som önskar göra ILO:s styrning mer demokratisk genom att säkerställa rättvis representation för alla regioner och fastslå principen om jämlikhet mellan medlemsstaterna,

antar denna dag, den 21 juni 2019, ILO:s hundraårsdeklaration för framtidens arbetsliv.

I

Konferensen deklarerar följande:

- A) ILO firar sitt hundraårsjubileum i en tid av omvälvande förändringar i arbetslivet, vars drivkrafter är teknisk innovation, demografiska förändringar, miljö- och klimatförändringar samt globalisering, och i en tid av ihållande ojämlikhet, som har långtgående konsekvenser för arbetets natur och framtidens arbetsliv samt på människors plats och värdighet däri.
- B) Det är absolut nödvändigt att skyndsamt agera för att ta till vara på möjligheterna och försöka möta utmaningarna så att man kan forma ett framtidens arbetsliv som är rättvist, inkluderande och tryggt och där det finns produktiv och fritt vald sysselsättning och anständiga arbetsvillkor för alla.
- C) Ett sådant framtidens arbetsliv är av grundläggande betydelse för en hållbar utveckling som innebär ett slut på fattigdom och inte lämnar någon utanför.

Det faktum att ILO:s medlemstal under de senaste 100 åren har vuxit till nästan universell omfattning innebär att social rättvisa kan uppnås i alla världens regioner.

- D) ILO måste in i sitt andra århundrande med obeveklig konsekvens bära med sig sitt konstitutionella uppdrag för social rättvisa genom att vidareutveckla sitt förhållningssätt till framtidens arbetsliv med människan i fokus, ett förhållningssätt som placerar arbetstagares rättigheter och alla människors behov, strävanden och rättigheter i centrum för ekonomi-, social- och miljöpolitik.
- E) Det faktum att organisationens medlemstal under de senaste 100 åren har vuxit till nästan universell omfattning innebär att social rättvisa kan uppnås i alla världens regioner och att ILO:s parter odelat kan medverka till detta företag endast genom att de fullt ut deltar på demokratiska och lika villkor i organisationens trepartssystem för styrning.

II

Konferensen deklarerar följande:

- A) Med beaktande av de genomgripande omvälvningarna inom arbetslivet och samtidigt som organisationen vidareutvecklar sitt förhållningssätt till framtidens arbetsliv med människan i fokus, måste ILO vid fullgörandet av uppdraget i sin konstitution inrikta sitt arbete på
 - i) att säkerställa en rättvis övergång till ett framtidens arbetsliv som bidrar till de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna av hållbar utveckling,
 - ii) att fullt ut utnyttja potentialen hos tekniska framsteg och produktivitetsökning, bl.a. genom dialog mellan arbetsmarknadens parter, i syfte att åstadkomma produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och hållbar

- utveckling, något som säkerställer värdighet, självförverkligande och en rättvis fördelning av fördelarna för alla,
- iii) att verka för förvärvande av färdigheter, kompetenser och kvalifikationer för alla arbetstagare under hela deras arbetsliv som ett gemensamt ansvar för regeringar och arbetsmarknadens parter som syftar till
 - att försöka råda bot på befintliga och förväntade kompetensklyftor,
 - att ägna särskild uppmärksamhet åt säkerställandet av att utbildningssystemen är lyhörda för arbetsmarknadens behov, med hänsyn tagen till arbetslivets utveckling, och
 - att förstärka arbetstagares kapacitet att ta till vara på tillgängliga möjligheter till produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor,
 - iv) att utarbeta verkningsfull politik inriktad på att skapa full, produktiv och fritt vald sysselsättning och arbetstillfällen med anständiga arbetsvillkor för alla, i synnerhet genom att underlätta övergången från utbildning till arbete, med tonvikten på effektiv integrering av unga i arbetslivet,
 - v) att stödja åtgärder som hjälper äldre arbetstagare att få utökade valmöjligheter, genom att optimera deras möjligheter till arbete med produktiva och sunda villkor av god kvalitet fram till pensionen och till möjliggörande av ett aktivt åldrande,
 - vi) att verka för arbetstagares rättigheter som en nyckelaspekt för uppnåendet av inkluderande och hållbar tillväxt, med fokus på föreningsfrihet och ett effektivt erkännande av rätten till kollektiva avtalsförhandlingar som möjliggörande rättigheter,
 - vii) att åstadkomma jämställdhet i arbetslivet genom en agenda för omvälvande förändringar, med regelbundna lägesutvärderingar, som
 - säkerställer lika möjligheter, deltagande på lika villkor och likabehandling, däribland lika lön för kvinnor och män för arbete av lika värde,
 - möjliggör en mer välbalanserad fördelning av familjeansvar,
 - ger utrymme att uppnå en bättre balans mellan arbete och privatliv genom att göra det möjligt för arbetstagare och arbetsgivare att komma överens om lösningar, bland annat i fråga om arbetstid, som tar hänsyn till deras respektive behov och nytta och
 - främjar investeringar i vård- och omsorgsekonomin,
 - viii) att säkerställa lika möjligheter och likabehandling i arbetslivet för personer med funktionsnedsättning och för andra personer i utsatta situationer,
 - ix) att stödja den roll som den privata sektorn spelar som en huvudsaklig källa till ekonomisk tillväxt och sysselsättningsskapande genom att främja en gynnsam miljö för entreprenörskap och hållbara företag, särskilt mikroföretag samt små och medelstora företag samt kooperativ och den sociala och solidariska ekonomin, för genererande av anständiga arbetsvillkor, produktiv sysselsättning och förbättrad levnadsstandard för alla,
 - x) att stödja den offentliga sektorns roll som en betydande arbetsgivare och tillhandahållare av offentliga tjänster av kvalitet,
 - xi) att stärka arbetsmarknadsmyndigheter och yrkesinspektioner,
 - xii) att säkerställa att olika slags arbetsformer och produktions- och affärsmodeller, däribland inom inhemska och världsomspännande leveranskedjor, utökar möjligheterna till sociala och ekonomiska framsteg, sörjer för anständiga arbetsvillkor och bidrar till full, produktiv och fritt vald sysselsättning,

- xiii) att utrota tvångs- och barnarbete, att främja produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla och att främja gränsöverskridande samarbete, bland annat inom områden eller sektorer med en hög grad av internationell integration,
- xiv) att främja övergången från den informella till den formella ekonomin, samtidigt som landsbygdsområden ägnas vederbörlig uppmärksamhet,
- xv) att utveckla och förbättra system för socialt skydd som är tillräckliga, hållbara och avpassade efter arbetslivsutvecklingen,
- xvi) att som svar på medlemmarnas behov fördjupa sitt arbete när det gäller internationell arbetsmigration och göra det mer storskaligt och att inta en ledarroll när det gäller produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor i fråga om arbetsmigration, och
- xvii) att intensivfiera dialogen och samarbetet inom det multilaterala systemet med siktet inställt på att stärka den politiska samstämmigheten, i linje med erkännandet av att:
 - produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor är nyckeln till hållbar utveckling, till åtgärder mot ojämlika inkomster och till avskaffande av fattigdom, med särskild uppmärksamhet ägnad åt områden som drabbats av konflikter, katastrofer och andra humanitära nödsituationer, och att
 - det i en globaliserad värld är så att ett lands underlåtande att anamma humana arbetsvillkor mer än någonsin lägger hinder i vägen för framsteg i samtliga övriga länder.
- B) Dialog mellan arbetsmarknadens parter, inklusive kollektiva avtalsförhandlingar och trepartssamarbete, utgör en väsentlig grund för alla ILO:s insatser och bidrar till framgångsrikt beslutsfattande i organisationens medlemsstater.
- C) Effektivt arbetsplatsamarbete är ett verktyg avsett att bidra till säkerställandet av säkra och produktiva arbetsplatser på ett sätt som tar hänsyn till kollektiva avtalsförhandlingar och resultatet av dem och som inte undergräver fackförningarnas roll.
- D) Säkra och sunda arbetsvillkor är grundläggande för anständigt arbete.

III

Konferensen uppmanar alla medlemmar att, med beaktande av nationella förhållanden, individuellt och kollektivt, på grundval av trepartism och dialog mellan arbetsmarknadens parter samt med ILO:s stöd, arbeta för att vidareutveckla sitt förhållningssätt till framtidens arbetsliv med människan i fokus genom att

- A) förstärka alla människors kapacitet att dra nytta av möjligheterna med ett arbetsliv i förändring genom
 - i) faktiskt uppnående av jämställdhet vad gäller möjligheter och behandling,
 - ii) effektivt livslångt lärande och kvalitetsutbildning för alla,
 - iii) tillgång för alla till omfattande och hållbart socialt skydd samt
 - iv) effektiva åtgärder för stöd till människor vid de övergångssituationer som de kommer att ställas inför under hela sina arbetsliv,
- B) förstärka arbetsinstitutioner för säkerställande av tillräckligt skydd för alla arbetstagare, och bekräfta anställningsförhållandets fortsatta relevans som ett sätt att ge arbetstagare förutsebarhet och rättsligt skydd, samtidigt som man erkänner hur stor den informella ekonomin är och behovet av att säkerställa effektiva åtgärder för att åstadkomma en övergång till den formella ekonomin,

Hundraårsdeklarationen uppmanar alla medlemmar till att arbeta för att vidareutveckla sitt förhållningsätt till framtidens arbetsliv med människan i fokus, bland annat genom att förstärka alla människors kapacitet att dra nytta av möjligheterna med ett arbetsliv i förändring.

- varvid alla arbetstagare bör åtnjuta tillräckligt skydd i överensstämmelse med agendan för produktiv sysselsättning med anständiga villkor, med beaktande av
- i) iakttagande av deras grundläggande rättigheter,
 - ii) en tillräcklig lagstadgad eller avtalsenlig minimilön,
 - iii) maximigränser för arbetstid och
 - iv) hälsa och säkerhet på arbetsplatsen,
- C) främja varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla genom
- i) makroekonomisk politik som har de målen som sin centrala målsättning,
 - ii) handelspolitik, industripolitik och sektoriell politik som främjar produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och stärker produktiviteten,
 - iii) investeringar i infrastruktur och inom strategiska sektorer för att hantera drivkrafterna bakom omvälvande förändringar i arbetslivet,
 - iv) politik och incitament som främjar hållbar och inkluderande ekonomisk tillväxt, skapande och utveckling av hållbara företag, innovation och övergången från den informella till den formella ekonomin och som främjar en anpassning av affärsmetoder till målen i denna deklaration samt
 - v) politik och åtgärder som säkerställer lämpligt skydd av integritet och personuppgifter samt möter utmaningar och möjligheter i arbetslivet som avser digitalisering av arbetslivet, däribland arbete via digitala plattformar.

Dialog mellan arbetsmarknadens parter, inklusive kollektiva avtalsförhandlingar och trepartssamarbete, utgör en väsentlig grund för alla ILO:s insatser och bidrar till framgångsrikt beslutsfattande i organisationens medlemsstater.

IV

Konferensen deklarerar följande:

- A) Fastställande, främjande och ratifikation av samt tillsyn över internationella arbetsnormer är av grundläggande betydelse för ILO. Det förutsätter att organisationen har och verkar för en tydlig, gedigen och aktuell samling internationella arbetsnormer och ytterligare stärker öppenheten och insynen. Internationella arbetsnormer behöver också kunna anpassas till arbetslivsmönster i förändring, skydda arbetstagare och beakta hållbara företagsbehov samt vara föremål för auktoritativ och verkningfull tillsyn. ILO kommer att bistå sina medlemmar vid ratifikationen och den faktiska tillämpningen av standarderna.
- B) Alla medlemmar bör arbeta för ratifikation och genomförande av ILO:s kärnkonventioner och med jämna mellanrum, i samråd med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, överväga ratifikation av andra ILO-standarder.
- C) Det åligger ILO att förstärka sina trepartsparters kapacitet att
 - i) uppmuntra utvecklingen av starka och representativa organisationer för arbetsmarknadens parter,
 - ii) delta i alla berörda processer, bland annat gentemot institutioner och i fråga om program och politik med anknytning till arbetsmarknaden, inom och över gränser, och diskutera alla grundläggande principer och rättigheter på arbetsplatsen, på alla nivåer, beroende på vad som är lämpligt, genom kraftfulla,

inflytelserika och inkluderande mekanismer för dialogen mellan arbetsmarknadens parter i övertygelsen om att sådan representation och dialog bidrar till samhällets övergripande sammanhållning och är en fråga av allmänt intresse och helt avgörande för en välfungerande och produktiv ekonomi.

- D) De tjänster som ILO erbjuder sina medlemsstater och arbetsmarknadens parter, framför allt genom utvecklingssamarbete, måste vara förenliga med organisationens uppdrag och grunda sig på en gedigen förståelse av, och uppmärksamhet åt, deras olika omständigheter, behov, prioriteringar och utvecklingsnivåer, bl.a. genom ett utökat syd-syd-samarbete och triangulärt samarbete.
- E) ILO bör bibehålla kapacitet och sakkunskap på högsta nivå inom statistik, forskning och kunskapsförsörjning för att ytterligare kunna höja kvaliteten på sin evidensbaserade policyrådgivning.
- F) På grundval av sitt konstitutionsuppdrag måste ILO inta en viktig roll i det multilaterala systemet genom att förstärka sitt samarbete och genom att utarbeta institutionella arrangemang gentemot andra organisationer för att främja samstämmiga policyer som ett led i sin strävan efter ett förhållningsätt till framtidens arbetsliv med människan i fokus, med ett erkännande av de starka, komplexa och helt avgörande kopplingarna mellan socialhandels-, finans-, ekonomi- och miljöpolitik.

Ovanstående är ILO:s hundraårsdeklaration för framtidens arbetsliv, som vederbörligen antogs av Internationella arbetsorganisationen vid dess hundraåttonde möte som hölls i Genève och som förklarades avslutat den 21 juni 2019.

Regeringskansliet
Växel: 08-405 10 00
Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 70
Stockholm